

N:o 3.

Ank. till Riksd. Kansli den 20 Mars 1872, kl. 11 f. m.

*Första Kammarens Tillfälliga Utskotts N:o 1 Betänkande
N:o 3, i anledning af Herr C. A. Jönssons motion
(N:o 36), angående enkesäten i Halland och Bo-
hus län.*

Uti en till Riksdagens Andra Kammare afgifven motion (N:o 36), har Herr C. A. Jönsson under åberopande, bland annat, af Kongl. Maj:ts nådiga bref af den 12 November 1858 och 11 Juli 1862, det förra afseende medgifven rätt till utarrenderande på 20 år af annex- och mensal-hemman i Skåne, Halland och Blekinge, det sednare utarrenderande af all presterskapet anslagen jord, som icke utan olägenhet kan i förening med bostadsboställe brukas — enkesäten härvid undantagne — hemställt, "att Riksdagen ville hos Kongl. Maj:t i underdånig skrifvelse anhålla, att ofvannämnda undantag i berörda förordningar måtte upphävas, samt att ifrågavarande enkesäten *skola*, på enahanda grunder som föreskrivas om mensal- och annex-hemman i Skåne, Halland och Blekinge, på 20 år utarrenderas", och har Andra Kammaren, efter det dess Tillfälliga Utskott N:o 2 i ämnet afgifvit yttrande, bifallit Utskottets förslag i Utlåtandet N:o 2, att Riksdagen måtte hos Kongl. Maj:t i underdånig skrifvelse anhålla: "det Kongl. Maj:t ville i nåder förordna, att kyrkoherdarnes i Kongl. förordningarne af den 12 November 1858 och den 11 Juli 1862 berörda enkesäten *skola*, enligt samma grunder som för annex- och mensal-hemman i Skåne, Halland och Blekinge äro föreskrifna, utarrenderas, för så vidt och i den mån sådant kan ske utan att enskild rätt förnärmas."

Bih. till Riksd. Prot. 1872. 8 Saml. 2 Afd. 1 Band. 3 Häft.

Då de skäl motionären anført till vinnande af ändring uti de stadganden, som nu ega rum vid utarrendering af sådana stom- och mensal-hemman i Halland och Bohuslän, hvilka blifvit till enkesäten upplåtna, synas väl förtjenta af uppmärksamhet, och då Kongl. Kammar-kollegium uti dess underdåniga utlåtande, hvares innehåll finnes intaget uti det betänkande Andra Kammarens Tillfälliga Utskott uti berörda fråga afgifvit, förordat arrendetidens utsträckning på 20 år, under vilkor att, då hemmanet såsom enkesäte innehafves, nödiga rum böra derstädes finnas att af enkan bebos, samt, då det vidare är inom Utskottet bekant, att de flera olägenheter som kunna uppstå till följd af obestämd arrendetid, och hvilka äro af motionären antydda, i verkligheten förefinnas, anser äfven Utskottet en snar förändring uti de för detta ämne nu gällande författningar ganska önskvärd.

Emellertid hafva, inom Utskottet, angående den grannliga frågan huru detta ärende i *formelt* afseende rätteligen borde behandlas, uppstått betänkligheter. Dessa hafva varit så mycket svårare att häfva, *då* en vigtig handling, det åberopade Kongl. danska stadfästelsebrevet af den 29 Augusti 1648, icke ens i Kammar-kollegii arkiv varit tillgängligt, *då* äfven andra upplysningar angående ifrågavarande, till en del uti Danmark eller Norge förr tillhörande landsdelar belägna hemman, antingen ifrån dessa länders eller orternas arkiver torde finnas behöfliga innan denna fråga slutligen pröfvas, och *då* skiljaktiga meningar beträffande den formela delen äfven inom Kammar-kollegium yppats. På grund häraf finner Utskottet sig för närvarande endast sålunda kunna tillstyrka biträdande af Medkammarens beslut, som Utskottet hemställer:

att Riksdagen genom underdånig skrifvelse anhåller det Kongl. Maj:t täcktes, efter inhemtad fullständigare upplysning i ämnet, taga under nådig pröfning om och i hvilken ordning stadgas må, att ifrågavarande enkesäten skola, enligt samma grunder, som för annex- och mensal-hemman i Skåne, Halland och Blekinge, utarrenderas, för så vidt och i den mån sådant kan ske utan att enskild rätt förnärmas.

Stockholm den 18 Mars 1872.

På Utskottets vägnar:

N. S. von Koch.